

Izjava Amnesty International-a

Organizacija za ljudska prava, Amnesty International zalaže se za deset zatvorenih zaštitnika životinja

U dokumentu od dvije stranice organizacija opisuje niz kršenja austrijskog Kaznenog zakona.

Amnesty International još jednom ističe da je politički i društveni aktivizam, kao dio slobode izražavanja, zaštićeno ljudsko pravo.

Izjava kritizira čl. 278a Kaznenog zakona za prosvjednike napominjući "Čini se neprimjerenim izjednačiti skupine uključene u organizirani kriminal sa skupinom prosvjednika okupljenom zbog otpora državnoj vlasti".

Amnesty International je naglasio kako bi se poznate ekološke organizacije poput Greenpeace-a prilikom akcija kao što su prosvjedi ispred nuklearnih elektrana, moglo optužiti na temelju ovog zakona. Kao posljedica, svi donatori ovih organizacija mogli bi biti optuženi za financiranje terorizma.

Također je naglašeno da pojam "organiziranog kriminala" karakterizira namjera bogaćenja i odnosi se na ozbiljnije zločine, za koje je svojstvena namjera povećanja dobiti (trgovina i krijumčarenje drogom, trgovina i krijumčarenje oružjem, krađe i krijumčarenje ukradenih umjetničkih djela, svodništvo, trgovina ljudima, ilegalne igre, reketarenje, pranje novca i sl.).

Pod kritikom se našla i etičnost pretresa kuća, a posebno izvještaji o osobama zadržanim u pritvoru kojima je uskraćeno pravo kontaktiranja odvjetnika ili članova obitelji.

Amnesty International izražava zabrinutost i oštro osuđuje tvrdnje javnog tužitelja kako se te optužbe ne odnose na organizacije, dok je za to vrijeme brojnim organizacijama onemogućeno djelovanje uslijed zaplijenjene opreme i podataka.

Prijevod izjave Amnesty International-a:

(1) Amnesty International, razumljivo, ne može davati izjave o krivnji ili nevinosti optuženih za krivična djela (oštećivanje imovine, prinuda, prijetnje), te bi ovdje željeli podsjetiti na pretpostavljanje nevinosti prije dokazivanja krivnje, utemeljeno u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima (čl. 6, par. 2) i austrijskom Kodeksu o kaznenom postupku (čl. 8).

(2) Amnesty International prvenstveno navodi da je u pogledu ljudskih prava obaveza svih naroda zaštita fizičkog integriteta ljudi i imovine, te da sloboda mišljenja ima svoje granice kada su prava drugih ugrožena. Zakoni koji štite fizički integritet ljudi i imovinu stoga se odnose i na aktivne pripadnike civilnog društva, bez obzira na ciljeve kojima su posvećeni.

Kao otjelovljenje slobode izražavanja, politički i društveni aktivizam - bez obzira na koji se cilj odnosi - uživa posebnu zaštitu samo tako dugo dok je nenasilan i poštuje ljudska prava drugih. Predanost višem cilju ne opravdava oštećivanje imovine ili prijetnje ljudima. Kriminalističke istrage ili druge mjere poduzete protiv pripadnika civilnog društva, dakle, same po sebi nisu problematične s gledišta ljudskih prava.

(3) Amnesty International, međutim, navodi da slučaj od interesa izaziva zabrinutost koju je naša organizacija prethodno izrazila u svome Mišljenju o Izmjeni austrijskog Kaznenog zakona (*Strafrechtsänderungsgesetz*) iz 2002. godine, vezano uz krivična djela navedena u čl. 278 i slijednim člancima koji se odnose na zločinačke udruge ili organizacije:

Iako Amnesty International prepoznaje potrebu za izmjenom austrijskog Kaznenog zakona kako bi se uskladio s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta, prema našem mišljenju ovaj amandman neprimjerenom premašuje odredbe UN-ove Konvencije. U vezi s nacrtom verzijom članka 278 Kaznenog zakona, Amnesty International već je ranije izjavio da, iako kaznena djela kao što su otpor prema državnoj vlasti ili ozbiljna šteta na imovini nikako nisu prihvatljivi oblici ponašanja u demokratskom društvu te oni u svakom slučaju moraju biti zakonom zabranjeni, čini se neprimjerenim izjednačiti skupine uključene u organizirani kriminal sa skupinom prosvjednika okupljenom zbog otpora državnoj vlasti.

U Mišljenju o Izmjeni austrijskog Kaznenog zakona iz 2002. godine, Amnesty International upozorava da je novi popis djela koja se odnose na organizirani kriminal i terorizam neprimjeren i pretjeran. Amnesty International

ističe kako bi se poznate ekološke organizacije poput Greenpeace-a prilikom akcija kao što su prosvjedi ispred nuklearnih elektrana, moglo optužiti na temelju ovog zakona. Kao posljedica, svi donatori ovih organizacija mogli bi biti optuženi za financiranje terorizma.

Amnesty International ističe da pojam "organiziranog kriminala" karakterizira namjera bogaćenja i odnosi se na ozbiljnije zločine, za koje je svojstvena namjera povećanja dobiti (trgovina i krijumčarenja drogom, trgovina i krijumčarenje oružjem, krađe i krijumčarenje ukradenih umjetničkih djela, svodništvo, trgovina ljudima, ilegalne igre, reketarenje, pranje novca i terorizam; vidi članak 5 (1) Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta).

Amnesty International poziva na obraćanje pozornosti na činjenicu da u ovom slučaju nije prisutna namjera stjecanja bogatstva. Prema nama dostupnim informacijama Javni tužilac također ne iznosi tvrdnje o postojanju takvih namjera. Amnesty International je stoga pogođen činjenicom da navodni dokazi nisu rezultirali kaznenim postupkom na osnovi oštećenja imovine, prinude ili prijetnje već se odnose na članstvo u zločinačkim organizacijama, čiji su sami zločini vrlo nejasne prirode.

(4) Što se tiče pretresa kuća i zaplijene, Amnesty International poziva se na imperativ etičnosti u zaštiti ljudskih prava, koji se također spominje u austrijskom Kodeksu kaznenoga postupka. Postojeći izvještaji uvode sumnju u odnosu na primjerenost postupaka pretresa kuća i uhićenja od strane policije. Stoga Amnesty International preporučuje hitnu neovisnu i nepristranu istragu navedenih postupaka te pozdravlja pokretanje žalbenog postupka od strane odvjetnika obrane. S obzirom na čl. 4, par. 7, Zakona o osobnim slobodama (*Bundesverfassungsgesetz über den Schutz der persönlichen Freiheit, PersFrG*), Amnesty International smatra da se posebna pozornost mora posvetiti izjavama osoba zadržanih u pritvoru o uskraćivanju prava kontaktiranja odvjetnika ili članova obitelji.

Amnesty International također ukazuje kako nalog za pretres (koji nam je dan na raspolaganje) ne iznosi jasno koji se dokazni materijal zaštićuje. Izraz "elektronski mediji za pohranu podataka, kao i relevantni dokumenti i predmeti" vrlo je općenit. Amnesty International vidi upotrebu takvih prethodno napisanih obrazaca kao potvrdu povrede temeljnih sloboda, te strahuje da korištenje ovakvih naloga potiče sumnju u poštivanje ljudskih prava u pojedinačnim predmetima.

(5) Amnesty International je zabrinut zbog informacija koje upućuju na onemogućavanje legitimnog rada legalnih civilnih organizacija uslijed pretresa i izvršenih zapljena. Iako Javni tužilac odgovoran za ovaj slučaj naglašava kako optužbe nisu usmjerene prema udrugama, informacije koje smo primili govore da su zapljene u prostorima udruga rezultirale uskraćivanjem materijala (npr. baza podataka donatora) koji su nužni za nastavak njihovog rada.

U tom kontekstu, Amnesty International naglašava da istrage protiv pojedinaca ne smiju biti povezane s članstvima u bilo kakvim institucijama ili udrugama civilnog društva. Vlasti moraju poduzeti potrebne korake kako bi se izbjeglo stvaranje utiska o neprihvatljivosti rada legalnih udruga.

(6) Amnesty International je zabrinut zbog informacija dobivenih od odvjetnika optuženika, prema kojima je pristup dokumentima bio ograničen do te mjere da određene informacije nisu bile dostupne, čak ni u slučajevima temeljenima na osnovanoj sumnji, kao ni informacije vezane uz razlog za uhićenja. Dakle, informacije potrebne za obranu optuženika i pitanja njihovog pritvora uskraćena su njihovim odvjetnicima.

Amnesty International ističe da prema čl. 5, par. 2, Europske konvencije o ljudskim pravima, svaka uhićena osoba mora biti promptno obaviještena o razlozima uhićenja i optužbe protiv njih. Na temelju austrijskog Kodeksa o kaznenom postupku čl. 51, par. 2, zadnja rečenica, nakon izricanja mjere pritvora, nije dopušteno ograničiti pristup dokumentima potrebnima za obranu optuženog putem žalbe na osnovanu sumnju i vezanima uz uzrok za uhićenje.